

Beste studenten,

Geachte dames en heren in al uw titels en hoedanigheden,

Beste collega's,

Het is opnieuw een eer u te mogen toespreken bij de opening van dit academiejaar.

Des te meer omdat het vandaag World Maritime Day is. Dat unity binnen de maritieme context een noodzaak is, heeft u zonet al van Gebbe gehoord.

Ik wil nu graag wat dieper ingaan op unity en wat het precies betekent vanuit de hogescholen.

Verbondenheid, gemeenschap, eendracht, het zijn woorden die we allemaal kennen en die we spontaan associëren met eenheid. Maar wat wil het werkelijk zeggen? Wat houdt het maatschappelijk in, en wat betekent dit concreet voor jongeren die vandaag in de aula's en leslokalen plaatsnemen?

Telkens wanneer eenheid benadrukt moet worden, betekent dat vaak dat deze onder druk staat. Onze samenleving kent spanningen en breuklijnen. Te vaak worden die naar voren geschoven, als tegenstelling tussen groepen, als verschil tussen generaties of als spanning tussen stad en regio.

En wanneer die spanningen niet worden uitgesproken, leidt dit tot frustraties en verder onbegrip. Polarisering, met andere woorden.

Zoals de minister vorige week nog aanhaalde: polarisering hoeft echter niet altijd negatief te zijn. Het is aanvaardbaar dat ideeën en gevoelens tegenover elkaar staan. Het verschil wordt gemaakt door de manier waarop we er mee omgaan. Een meningsverschil mag nooit op de persoon gespeeld worden, maar enkel op het onderwerp. Juist door verschillende meningen en problemen onder ogen te zien, ontstaan innovatie en nieuwe ideeën. Zoals

het Franse gezegde het mooi samenvat: *“Du choc des idées, jaillit la lumière”* — uit de botsing van ideeën ontspringt het licht.

Maar dat is niet eenvoudig. Dit vraagt om kennis, om inzicht in mensen, om een stevig begrip van de geschiedenis, van techniek, van economie en zoveel meer.

En laat dit nu juist onze kracht zijn als onderwijsinstellingen: wij reiken jongeren de bagage aan die hen in staat stelt om die dialoog te voeren, om tegenstellingen productief te maken en om verschillen om te buigen tot kansen.

Als hogeronderwijsinstellingen begrijpen we zeer goed de maatschappelijke druk om jongeren snel richting werkveld te leiden. De verleiding is groot om te grijpen naar kortstondige trainingen die jongeren direct klaarstomen voor bepaalde functies. Dat lijkt efficiënt, maar biedt geen zaligmakende oplossing.

Onderwijs is dus zoveel meer dan een opstap naar een beroep of een snelle verzameling kortetermijnvaardigheden. Het is een plek waar jongeren leren groeien als persoon, waar ze leren omgaan met tegenslagen, waar ze samenwerken met mensen met een andere achtergrond. Het is de plaats waar waarden doorgegeven worden die onze samenleving koestert. Waar studenten begrijpen dat hun toekomstige rol — als bio-ingenieur, zorgverlener, ondernemer, leerkracht of kapitein — ook verantwoordelijkheid inhoudt.

Onderwijs bewijst zich zo telkens opnieuw als een betrouwbaar vehikel voor een duurzamere toekomst, niet alleen in economische zin, maar ook in sociale en ecologische zin.

Daarom staan we hier vandaag als Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen. Vier instellingen, elk met een eigen identiteit, maar verbonden door één ambitie: onderwijs, onderzoek en dienstverlening vormgeven die onze regio en maatschappij versterken, onze studenten kansen geven en onze toekomst veiligstellen.

Unity betekent dus niet dat iedereen hetzelfde doet. Integendeel: onze verschillen zijn onze sterkte. Een maritieme academie, een brede universiteit en hogescholen met uiteenlopende opleidingen — elk heeft zijn eigen rol, en samen bereiken we méér. We doen meer, dankzij onze verschillen.

Dit zijn geen loze woorden. We tonen dit dagelijks in de praktijk.

Ik noem u graag enkele sprekende voorbeelden:

- Binnen de AP Hogeschool wordt Europees onderzoek gevoerd naar hoe kleuteronderwijs kan worden ingericht in bijzonder diverse klassen, met directe impact op hoe kinderen zich thuis voelen in onze samenleving.
- Een nieuw onderzoeksproject tussen AMA en UA rond erfgoed en interieurarchitectuur slaat de brug tussen zeer uiteenlopende omgevingen: het vertalen van eeuwenoude scheepvaartgeschiedenis naar een gebouw met hedendaagse stedelijke uitdagingen.
- Onderzoekers van KdG en AMA werken samen aan de scheepsmotor van de toekomst: duurzaam, innovatief, gedreven vanuit de zorg voor onze planeet.
- Het raamwerk voor gezamenlijke aankopen versterkt elke partner, waardoor we schaarse middelen verstandiger en efficiënter kunnen inzetten.
- Het recent gecreëerde zaaifonds voor onderzoek blijkt nu al een schot in de roos, met meerdere projecten die zonder dit fonds nooit van de grond zouden zijn gekomen.

Ook voor studenten zijn er waardevolle, verbindende initiatieven.

Vanuit de Associatie en STAN worden studenten samengebracht, over de opleidingen en instellingen heen. Of het nu gaat om ondernemen, sport of psychosociaal welzijn: ze vinden elkaar.

Ik denk bijvoorbeeld aan Psynet, en aan Clubweb.

Onze eenheid zorgt er bovendien voor dat we tienduizenden studenten met meer dan 100 nationaliteiten, binnen onze instellingen een veilige en stimulerende studieplek kunnen aanbieden.

We hebben al veel bereikt:

- rationalisering door krachtige samenwerkingen onderling;
- samenwerking met overheden en bedrijven versterkt;
- participatie van studenten uitgebouwd.

En er ligt nog zeer veel potentieel.

Daarvoor wil ik vandaag alle collega's expliciet bedanken. Jullie maken, elke dag opnieuw, goed onderwijs, relevant onderzoek en duurzame dienstverlening mogelijk.

Als hogeronderwijsinstellingen staan we meer dan ooit open voor nog sterkere samenwerking met het werkveld, met de stad en met de regio. Alleen zo kunnen we blijven groeien en bijdragen aan de welvaart en veerkracht van onze samenleving.

Dank u wel.